

Daler. Jeg maa nu bede den ærede Minister og det ærede Thing betænke, at det er igjennem 28 samfulde Aar, at denne samme Sum af 18,000 Rd. skal tilveiebringes af disse Kirker, og det er igjennem 28 samfulde Aar, at de veylende Ministre skulle vise en saa udholdende Energi og — jeg kunde fristes til at sige — hensynsløs Bestemthed i deres Villie for at tvinge denne Sum ud af de forstjellige Kirkers Bestyrelse. Den ærede Minister har selv bemærket, at det møder, har mødt og fremdeles vil møde en meget stærk Modstand fra de forstjellige Kirkers Bestyrelse, at afgive en saa stor Deel af deres forventede Overtind til saadanne Diemed, og det er let at indsee, at det vil kræve en overordentlig Energi hos en Minister at tilveiebringe disse Bidrag. Jeg for mit Vedkommende har ikke den allerringeste Tro paa, at dette vil lykkes; det er min bestemte Overbeviisning, at disse 300,000 Rd. ikke paa denne Maade ville blive tilbagebetalte Sørø Akademi, og at vi altsaa, naar vi gaar ind paa dette Forslag, i Virkeligheden ville, under Navn af et Laan, give en Gave. Om der er Anledning hertil, bliver et andet Spørgsmaal. Dersom den ærede Minister havde forelagt Spørgsmaalet i den Form, om man af Statens eller andre offentlige Midler, som man har en Ret til at disponere over, vilde og burde give en Gave til et saadant Diemed, saa stod Sagen anderledes; men som den nu foreligger, maa jeg sige, at Navnet Laan kun er en Form, og at det i Virkeligheden for en betydelig Deel vil blive en Gave. Men nu Formaalet? Jeg har sagt, at dette i høieste Grad interesserer mig og det er kun med Smerte, at jeg maa erklære mig imod Gjenemførelsen af den Tanke, at gjenopføre den gamle ærværdige Viborg Domkirke i sin oprindelige Skikkelse. Det er en af vore ælteste Kirker, og en Kirke, som indtil den Dag idag i det Væsentlige har bevaret sit oprindelige ældgamle Præg. Men hvad er nu det, der her er Spørgsmaal om? Det kaldes en Restauration; men hvad er det for en Restauration? Det er en Restauration, der bestaaer i at nedbryde Svælbingerne, Pillerne, Overmurene, Taarnene, Koret, og gjenopføre en heel ny Kirke i den Skikkelse, som man

antager, at Kirken har havt i det 12te Aarhundrede, som en sjon og værdig Kirke af huggen Granit. Det er en sjon og herlig Illustration til Kunsthistorien; men det forekommer mig at ville blive altsor kostbar. Jeg kan ikke erkjende, at man kan behytte Loven om Kirkesyn til at restaurere Kirker paa en saadan Maade, at man nedriver en Kirke til Grunden og opfører en splinterny, der skal staae som et Vidnesbyrd om, at der engang har staaet en lignende Kirke. Den gamle ærværdige Viborg Domkirke er det dog ikke mere og kan det ikke blive. Derfor troer jeg, at man hilder sig i Illusion, naar man af Hensigtenhed for de historiske Minder vil foretage et saadant Arbejde, og jeg kan derfor, selv med det høieste Duse, ikke tilraade at gjøre det.

Ministeren for Kongerigets værlige Finantser: Det vil altid vise sig ved Restaurationer af saadanne Bygninger, at det er nødvendigt at rive ned, og det endog meget betydeligt. Da man ved Viborg Domkirke havde taget den yderste Forsikaling af og undersøgt Kirkens Tilstand nærmere, viste det sig, at flere Kampestene, som Følge af de tidligere Ildbrande, vare sprængte og løsneede i deres Fuger, og at man, dersom Kirken skulde blive staaende, maatte rive ned og føre op paany, hvad der fra Begyndelsen ikke var tænkt paa, men det er paa ingen Maade noget Ukjendt ved Ombygningen af saadanne Monumenter, at man, naar der skal tilveiebringes en varig og solid Bygning, maa gaar dybere ned, end man oprindeligt havde tænkt sig. Jeg indbrømmer fuldkommen villigt, at naar der er Tale om Tilbud fra Statskassens Side, og altsaa ogsaa forsaavidt som der er Tale om at udrede Laan, for hvis Tilbagebetaling der ikke havet Sikkerhed, hører dette under Rigsdagen; jeg vil endog sige, at hvis man fra Rigsdagens Side gøstede at bestemme, hvorledes Restaurationen eller Ombygningen nærmest skulde foregaae, var det en Selvfølge, at ogsaa dette maatte komme ind for Rigsdagen, saaledes at denne kunde udøve sin Indflydelse derpaa; men der er en overordentlig stor Mængde gjenemgribende Byggeforetagender af den Art, der